

10 Μαρτίου, 1992

[ΠΙΚΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στές]

ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ,

Εφεσείοντας- Ενάγοντας,

v.

ΜΙΡΑΝΤΑΣ ΠΑΠΑΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ,

Εφεσίβλητης- Εναγομένης.

(Πολιτική Εφεση Αρ. 7713).

5 *Αστικά αδικήματα — Αθέμιτος ανταγωνισμός (passing off) — Ονόματα "Laplace" και "Lamarque" σαν επωνυμίες επιχείρησης φροντιστηρίου — Κατά πόσο υπήρχε μεταξύ τους τέτοια ομοιότητα ώστε να προκαλεί σύγχυση ή εξαπάτηση στο κοινό — Στην απόφαση του το Δικαστήριο μπορεί να λάβει υπόψη του το γεγονός ότι δεν υπήρχε ενώπιον του οποιαδήποτε μαρτυρία ότι πράγματι είχε προκληθεί σύγχυση ή εξαπάτηση.*

10 *Ομόρρυθμη εταιρεία μεταξύ συζύγων απεριόριστης διάρκειας για άσκηση επιχείρησης φροντιστηρίου — Ο ένας σύζυγος εγκαταλείπει τον άλλο και παραμένει στο εξωτερικό για μεγάλο χρονικό διάστημα, αφού αποσύρει το μεγαλύτερο μέρος των χρημάτων της επιχείρησης — Ο άλλος σύζυγος ιδρύει νέα επιχείρηση φροντιστηρίου με άλλη επωνυμία χρησιμοποιώντας το ίδιο οίκημα και τον εξοπλισμό της ομόρρυθμης εταιρείας — Κατά πόσο υπήρχε υποχρέωση απόδοσης λογαριασμών στον άλλο εταίρο - Κατά πόσο η ομόρρυθμη εταιρεία διαλύθηκε από την συμπεριφορά του άλλου εταίρου.*

20 *Μεταξύ των διαδίκων υφίστατο ομόρρυθμη εταιρεία απεριόριστης διάρκειας για την άσκηση επιχείρησης φροντιστηρίου με την επωνυμία "Laplace Institute". Στην ομόρρυθμη αυτή εταιρεία οι δύο συνεταίροι είχαν δικαίωμα υπογραφής από κοινού. Στις 23.2.85 ο εφεσείων εγκατέλειψε την εφεσίβλητη και πήγε στο εξωτερικό παίρνοντας μαζί του τα δύο ανήλικα παιδιά του ζεύγους, και αφού απέσυρε από τον τραπεζικό λογαριασμό του συνεταιρισμού 25 ΛΚ13.000 που αποτελούσαν σχεδόν το σύνολο των καταθέσεων του. Επέστρεψε στην Κύπρο στις 12.10.86.*

30 *Η εφεσίβλητη συνέχισε τη λειτουργία του φροντιστηρίου μέχρι το τέλος της ακαδημαϊκής χρονιάς τον Ιούνιο 1985 και μετά ίδρυσε οικογενειακή μετοχική εταιρεία υπό την επωνυμία "Private Institute Lamarque Limited", που ασκούσε επιχείρηση φροντιστηρίου με την πιο πάνω επωνυμία στο ίδιο οίκημα, που ανήκε στην*

οικογένεια της εφεσίβλητης, και χρησιμοποιούσε τον ίδιο εξοπλισμό, της ομόρρυθμης εταιρείας. Με αγωγή του ο εφεσείων ζητούσε αποζημιώσεις για αθέμιτο συναγωνισμό (passing off) λόγω ισχυριζόμενης ομοιότητας μεταξύ των ονομάτων "Laplace" και "Lamarque" που θα μπορούσε να δημιουργήσει σύγχυση ή εξαπάτηση στο κοινό, και λογαριασμούς και απόδοση του ενός δευτέρου των κερδών της νέας επιχείρησης της εφεσίβλητης λόγω παράβασης από των προνοιών των άρθρων 31 και 32 του περί Ομορρυθμών και Ετερορρυθμών Εταιρειών και Εμπορικών Επωνυμιών Νόμου, Κεφ. 116, που απαγορεύουν την διεξαγωγή ανταγωνιστικής επιχείρησης από συνέταιρο. Η εφεσίβλητη αρνήθηκε ότι υπήρχε μεταξύ των δύο πιο πάνω ονομάτων τέτοια ομοιότητα που να είναι δυνατό να προκαλέσει σύγχυση ή να εξαπατήσει το κοινό, και ισχυρίστηκε ότι η ομόρρυθμη εταιρεία είχε στην πραγματικότητα διαλυθεί λόγω της συμπεριφοράς του εφεσείοντα. Κατά την ακρόαση καμία μαρτυρία για σύγχυση ή εξαπάτηση προσήχθη στο Δικαστήριο, το οποίο απέρριψε την αγωγή τόσο αναφορικά με τον ισχυριζόμενο αθέμιτο ανταγωνισμό όσο και αναφορικά με την αξίωση για απόδοση λογαριασμών.

Κατ' έφεση ο εφεσείων ισχυρίστηκε ότι λανθασμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο είχε λάβει υπόψη του το γεγονός ότι δεν είχε προσαχθεί μαρτυρία για σύγχυση ή εξαπάτηση στην πράξη για να κρίνει το κατά πόσο υπήρχε μεταξύ των δύο ονομάτων "Laplace" και "Lamarque" τέτοια ομοιότητα ώστε δυνατό να δημιουργείται σύγχυση ή εξαπάτηση. Επίσης ισχυρίστηκε ότι λανθασμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο είχε παραγνωρίσει το γεγονός ότι ο εφεσείων ουδέποτε είχε δώσει τη συγκατάθεση του για τη διάλυση της ομόρρυθμης εταιρείας, η οποία κατά συνέπεια συνέχιζε να υφίσταται σε κάθε ουσιώδη χρόνο.

Αποφασίστηκε ότι:

(α) Ο ρόλος του Δικαστηρίου σαν κριτή του βαθμού ομοιότητας μεταξύ εμπορικών επωνυμιών και των επιπτώσεών της είναι αποφασιστικής σημασίας και δεν ανατρέπεται εύκολα εκτός σε ξεκάθαρες περιπτώσεις που μπορεί να καταδειχθεί ότι η διακριτική εξουσία του πρωτόδικου Δικαστηρίου ασκήθηκε λανθασμένα. Στην προκειμένη περίπτωση η διαφοροποίηση που υπήρχε ανάμεσα στις δύο επωνυμίες ήταν επαρκής στη συνολική ηχητική και οπτική εντύπωση που προκαλούσαν. Επιπλέον η απουσία μαρτυρίας ότι δημιουργήθηκε σύγχυση ήταν ουσιώδες στοιχείο στην διαπίστωση της τυχόν επιλήψιμης ομοιότητας που νόμιμα λήφθηκε υπόψη από το Δικαστήριο.

(β) Η συμπεριφορά του εφεσείοντα, δηλαδή η ηθελημένη εξαφάνισή του για περίοδο πέραν του ενάμισυ έτους σε συνδυασμό με την απόσυρση του συνόλου σχεδόν των καταθέσεων του συνεταιρισμού ήταν ασυμβίβαστη με τη συνέχιση του συνεταιρισμού και αντέκειτο σε κάθε ιδέα καλής πίστης που αποτελεί το θεμέλιο της υπόστασης ενός συνεταιρισμού, και κατά συνέπεια ορθά είχε κρι-

1 Α.Α.Δ. Παπαχρυσοστόμου ν. Παπαχρυσοστόμου

θεί ότι η εφεσίβλητη καιμιά υποχρέωση είχε πλέον δυνάμει των άρθρων 31 και 32 του Κεφ. 116. Επιπλέον οι υποχρεώσεις συνεταιρών δυνάμει των πιο πάνω άρθρων οφείλονται στην εταιρεία και όχι σε συντάιρο υπό την προσωπική του ιδιότητα.

5

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

The Universal Advertising and Publishing Agency v. Vouros 19 C.L.R. 87.

Adidas v. Jonitexo Ltd (1987) 1 C.L.R. 383.

10 *Berlei (U.K.) Ltd v. Ball Brassiere Co. [1969] 2 All E.R. 812.*

Pirie & Son's Application [1933] All E.R. Rep. 956.

Moss v. Elphick (1910) 79 L.J.K.B. 631.

Cheney v. Floydd [1970] 1 All E.R. 446.

Thompson's Trustee v. Heaton [1974] 1 All E.R. 1239.

15

Bothe v. Amos (1976) Fam. 46.

Έφεση.

Έφεση από τον ενάγοντα κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Παπαδόπουλος, Π.Ε.Δ. και Ηλιάδης, Ε.Δ.) που δόθηκε στις 30 Ιουλίου, 20 1988 (Αρ. Αγωγής 7075/85) με την οποία η αγωγή του για διάταγμα του Δικαστηρίου που να απαγορεύει στην εναγόμενη τη χρήση του ονόματος Lamarque και πρόσθετο διάταγμα για παροχή λογαριασμών που αφορούν στη διαχείριση του νέου σχολείου και απόδοση στον ενάγοντα το 25 1/2 μερίδιο των κερδών απορρίφθηκε.

Στ. Τριανταφυλλίδης, για τον εφεσειοντα.

Κ. Ευσταθίου, για την εφεσίβλητη.

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Δ: Την απόφαση του δικαστηρίου θα δώσει ο 30 δικαστής Σ. Νικήτας.

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ: Ορισμένα γεγονότα, που είτε είναι ανα-
ντίλεκτα είτε αποτελούν κοινό έδαφος, σχηματίζουν το
σκελετό της κρινόμενης έφεσης. Πρέπει να τα έχουμε
υπόψη εξ αρχής. Την 1/9/1981 οι διάδικοι, που ήταν
αντρόγυνο, είχαν συστήσει και εγγράψει ομόρρυθμη εται- 5
ρεία με την επωνυμία Laplace Institute με τους διάδικους
ως ομόρρυθμους εταίρους. Από το σχετικό έντυπο που κα-
τατέθηκε στον έφορο των εταιρειών προκύπτει ότι η δια-
χείριση των εταιρικών υποθέσεων και το δικαίωμα υπο-
γραφής για λογαριασμό της εταιρείας ανήκει στους δύο 10
"από κοινού". Σύμφωνα με το ίδιο έγγραφο η εταιρεία έχει
αόριστη διάρκεια και μπορεί να λυθεί "κοινή συναινέσει".
Σκοπός της είναι η λειτουργία ιδιωτικού φροντιστηρίου.

Αρχικά το σχολείο στεγάστηκε στο ανώγειο κατοικίας 15
στην Καρπενησίου 7B, Λευκωσία, που είναι ιδιοκτησία
των γονέων της εφεσίβλητης. Αργότερα μεταστεγάστηκε
στο δεύτερο όροφο του κτιρίου αυτού, που κτίστηκε στο
αναμεταξύ. Για την ανέγερση του καταρτίστηκαν και υπο-
γράφησαν δύο χωριστές συμφωνίες τον Απρίλιο του 20
1983. Η πρώτη μεταξύ των γονέων της εφεσίβλητης και
της ίδιας και η άλλη μεταξύ των διαδίκων. Δεν θα μας
απασχολήσουν οι λεπτομέρειες τους γιατί δεν αφορούν
στην υπό κρίση διαφορά. Η επιχείρηση, από την έναρξη
της λειτουργίας της, υιοθέτησε σαν έμβλημα μαυρόασπρη 25
παράσταση. Δείχνει άτομο καθισμένο σε καρέκλα που
ακουμπά τα χέρια σε θρανίο. Προφανώς η φιγούρα υποδη-
λώνει μαθητή σε ώρα μελέτης.

Στις 23/2/85 σημειώθηκε μία ανώμαλη εξέλιξη στις σχέ- 30
σεις των διαδίκων. Είχε δε άμεσες επιπτώσεις στη διαχεί-
ριση του εκπαιδευτηρίου. Και τελικά τους οδήγησε σε δι-
καστικό αγώνα στα δικαστήρια Λευκωσίας. Παίρνοντας
τα δύο ανήλικα παιδιά του ζεύγους μαζί του, ο εφεσείων
έφυγε για το εξωτερικό σε άγνωστη διεύθυνση. Η φυγή του
ήταν, ομολογουμένως, εντελώς απροειδοποίητη. Όπως
ήταν φυσικό έγιναν πολλές προσπάθειες να εντοπισθεί. 35
Ειδοποιήθηκε τόσο η κυπριακή όσο και η διεθνής αστυνο-
μία. Το ταξίδι του πατέρα της εφεσίβλητης στην Αυστρα-
λία για το σκοπό αυτό δεν είχε κανένα αποτέλεσμα. Ο εφε-

σειών παρέμεινε στο εξωτερικό για περισσότερο από 1 1/2 χρόνο. Επέστρεψε στην Κύπρο στις 12/10/86. Είναι επίσης γεγονός ότι προτού φύγει ο εφεσείων απέσυρε από τον τραπεζικό λογαριασμό του συνεταιρισμού £1.000, που 5 αποτελούσαν σχεδόν το σύνολο των καταθέσεων του.

Στο μεταξύ η εφεσίβλητη αισθάνθηκε υποχρεωμένη, λόγω των ειλημμένων υποχρεώσεων του φροντιστηρίου, να συνεχίσει τη λειτουργία του μέχρι το τέλος της ακαδημαϊκής χρονιάς τον Ιούνιο του 1985. Κι αυτό φυσικά 10 χωρίς τη σύμπραξη ή βοήθεια του συζύγου που, όπως προελέχθη, έλειπε. Τον Ιούνιο η εφεσίβλητη αποφάσισε, λόγω δυσκολιών που αντιμετώπιζε για τη συνέχιση του συνεταιρισμού (αυτό είναι το συμπέρασμα της πρωτόδικης απόφασης), να δημιουργήσει νέα ολότελα δική της φροντιστηριακή σχολή. Για το σκοπό αυτό είχε συστήσει και 15 εγγράψει μετοχική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με τη συμμετοχή της οικογένειάς της και υπό την επωνυμία Private Institute Lamarque Ltd.

Παράλληλα προέβη σε διαβήματα για την εγγραφή 20 εμπορικού σήματος, που αποτελείται από το λεκτικό μέρος Lamarque College και έγχρωμη παράσταση. Φαίνεται πως η αίτηση της έγινε προκαταρκτικά αποδεκτή από τον έφορο εμπορικών σημάτων που προέβη και στην προβλεπόμενη δημοσίευση. Όμως δεν διαφαίνεται από το 25 υλικό τι ακριβώς απέγινε η αίτηση. Το θέμα δεν έχει ιδιαίτερη σημασία. Η σχετική απαίτηση του εφεσείοντα έχει ως υπόβαθρο το άρθρ. 35 του περί Αστικών Αδικημάτων Νόμου, Κεφ. 148. Η διάταξη αυτή ενσωματώνει το αγώγιμο δικαίωμα που αναγνώρισε και ανάπτυξε το κοινοδικαιο 30 καιο για τον αθέμιτο ανταγωνισμό (passing off) σε όλο του το εύρος. Το άρθρο δεν καλύπτει μόνο την απομίμηση ή παραποίηση εμπορευμάτων, αλλά και τις περιπτώσεις που ένας αποβλέπει με τις ενέργειες του να εκμεταλλευθεί την εμπορική εύνοια και τη φήμη που απέκτησε μια επιχείρηση, ταυτίζοντας τις εργασίες του με την άλλη επιχείρηση. Βλέπε *The Universal Advertising and Publishing Agency v. Panayiotis Vouros* 19 C.L.R. 87 και *Adidas v. Jonitexo Ltd.* (1987) 1 C.L.R. 383. Η υπόθεση αυτή είναι χρήσιμη 35

και για κάτι άλλο. Αναλύει τα στοιχεία που συνθέτουν το αδίκημα η απόδειξη των οποίων βαραίνει τον ενάγοντα. Αυτό που λείπει για την ολοκλήρωση της εικόνας είναι ότι το νέο εκπαιδευτήριο εγκαταστάθηκε στον ίδιο χώρο χρησιμοποιώντας τον παλιό εξοπλισμό.

5

Οι αξιώσεις που πρόβαλε ο εφεσείων με την αγωγή του, όπως διαμορφώθηκαν τελικά, είναι για διάταγμα που να απαγορεύει στην εφεσίβλητη τη χρήση του ονόματος Laparque και (2) πρόσθετο διάταγμα εναντίον της για παροχή λογαριασμών που αφορούν στη διαχείριση του νέου σχολείου και απόδοση στον εφεσείοντα του 1/2 μεριδίου των κερδών. Η τελευταία αυτή αξίωση στηρίζεται στις διατάξεις των άρθρ. 31 και 32 του περί Ομορρύθμων και Ετερορύθμων Εταιρειών και Εμπορικών Έπωνυμιών Νόμου, Κεφ. 116.

10

15

Ως προς το πρώτο ζήτημα η πρωτόδικη απόφαση έκρινε ότι δεν υπάρχει τέτοια ομοιότητα μεταξύ των ονομάτων Laplace και Laparque που θα μπορούσε να δημιουργήσει σύγχυση και να εξαπατήσει το μέσο άνθρωπο ως προς την ταυτότητα του φροντιστηρίου. Για να ενισχύσει το συμπέρασμα η απόφαση επιστράτευσε και το γεγονός ότι δεν προσκομίστηκε απτή μαρτυρία, πέρα από γενικούς και αόριστους ισχυρισμούς, ότι προκλήθηκε σύγχυση ή εξαπάτηση του κοινού. Το θέμα τέθηκε ως εξής από το πλήρες δικαστήριο:

20

25

"Είναι ευτύχημα που το δικαστήριο τούτο αποτελείται από δύο δικαστές και είμαστε και οι δύο ομόφωνοι πως δεν μπορεί να υπάρξει καμιά σύγχυση..... Μόνο η πρώτη συλλαβή μοιάζει και δεν πιστεύουμε πως οποιοσδήποτε λογικός άνθρωπος θα μπορούσε να παραπλανηθεί."

30

Απορρίπτοντας το αίτημα για παροχή λογαριασμών το πρωτόδικο δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η επίκληση των άρθρ. 31 και 32 δεν παρείχε έρεισμα για μιά τέτοια θεραπεία. Κατά την άποψη του το άρθρ. 32 εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις που, ενόσω συνεταιρισμός αποτελεί

35

ζώσα πραγματικότητα και αναπτύσσει την επιχειρηματικότητα του, ένας από τους συνεταιρικούς επιδιίδεται συγχρόνως σε ανταγωνιστική δραστηριότητα για την οποία οφείλει, όπως επιτάσσει το άρθρ. 32, να λογοδοτήσει.

- 5 Στη σχολιαζόμενη υπόθεση ο συνεταιρισμός Laplace δεν ήταν, λόγω των συμβάντων, ενεργοποιημένος αλλά "ύπνωτε", κατά την έκφραση που χρησιμοποιήθηκε και επομένως δεν υπήρχε ο απαιτούμενος από το άρθρ. 32 ανταγωνισμός του νέου σχολείου με μιά ουσιαστικά ανύ-
- 10 παρκτη εταιρεία. "Είναι ένας συνεταιρισμός" συνεχίζει η απόφαση "ο οποίος υπάρχει μόνο στα χαρτιά γιατί δεν ελήφθησαν όλα τα διαδικαστικά διαβήματα για τη διάλυση του." Έτσι ο εφεσείων δεν απέκτησε δικαίωμα συμμετοχής
- 15 στα τυχόν κέρδη που πραγματοποίησε το νέο φροντιστήριο Lamarque. Η απόφαση περαίνει με τη διαπίστωση ότι η αγωγή που ασκήθηκε εναντίον της εφεσίβλητης δεν είχε άλλο σκοπό παρά την εκδίκηση και την ενόχληση.

- Οι επικρίσεις του δικηγόρου του εφεσείοντα στράφηκαν εναντίον και των δύο απόψεων που εκφράζει η εκκα-
- 20 λούμενη απόφαση. Υποστήριξε ότι υπάρχει πολύ έντονη ηχητική και οπτική ομοιότητα ανάμεσα στα δύο ονόματα σε σημείο που είναι αναπόφευκτο το συμπέρασμα ότι το Lamarque είναι απομίμηση του ονόματος του συνεταιρισμού με ορατό τον κίνδυνο για σύγχυση και εξαπάτηση. Σ'
- 25 αυτό συντέλεσε και η χρήση της ίδιας μορφής διαφημίσεων στις εφημερίδες από την εφεσίβλητη κατά τα αρχικά στάδια της επιχείρησης που δημιούργησε. Δοθέντος ότι το ζήτημα κατά πόσον υπάρχει ομοιότητα μεταξύ εμπορικών
- 30 σημάτων ανάγεται αποκλειστικά στην κρίση του δικαστή και όχι οπιοιδήποτε μάρτυρα, η προσέγγιση της πρωτόδικης απόφασης, που υπογράμμισε την απουσία μαρτυρίας που να δείχνει τη δημιουργία σύγχυσης, ήταν λανθασμένη.

- Η ουσία της δεύτερης εισήγησης, που πλαισιώθηκε επίσης από διάφορες αυθεντίες, είναι ότι το πρωτόδικο δικαστήριο παραγνώρισε πως ο εφεσείων δεν έδωσε τη συγκατάθεση του για λύση της εταιρείας, όπως προβλέπει η εταιρική σύμβαση, προτού η εφεσίβλητη ανοίξει δικό της

σχολείο. Εφόσον δεν προϋπήρξε συμφωνία δεν επήλθε διάλυση του συνεταιρισμού. Το αποτέλεσμα είναι ότι τις σχέσεις του συνεταιρισμού ρυθμίζουν τα άρθρ. 31 και 32 του νόμου. Με άλλα λόγια η εφεσίβλητη δεν έχει δικαίωμα να διεξάγει ανταγωνιστική επιχείρηση ούτε να χρησιμοποιεί την περιουσία και τον εξοπλισμό του συνεταιρισμού. Είναι δε η κατάλληλη περίπτωση για την έκδοση απαγορευτικού διατάγματος. Ας σημειωθεί ότι η εφεσίβλητη παραδέχθηκε χρήση του εξοπλισμού που ανήκε στο Laplace, αλλά ισχυρίστηκε ότι η αξία του εξοφλήθηκε από τη νέα επιχείρηση. 5 10

ΑΘΕΜΙΤΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Είναι ορθό ότι ο ρόλος του δικαστηρίου ως κριτή του βαθμού ομοιότητας μεταξύ εμπορικών επωνυμιών και των επιπτώσεων της είναι αποφασιστικής σημασίας και δεν ανατρέπεται εύκολα εκτός σε ξεκάθαρες περιπτώσεις που μπορεί να καταδειχθεί ότι η σχετική διακριτική εξουσία του δικάσαντος δικαστηρίου ασκήθηκε λανθασμένα. *Berlei (U.K.) Ltd. v. Ball Brassiere Co.* [1969] 2 All E.R. 812 και *Pirie & Son's Application* [1933] All E.R. Rep. 956. 15 20

Η υπό κρίση απόφαση, που μάλιστα λήφθηκε από διμερές δικαστήριο, είναι ακλόνητη. Η διαφοροποίηση που υπάρχει ανάμεσα στις δύο επωνυμίες είναι επαρκής στη συνολική ηχητική και οπτική εντύπωση που προκαλούν. Η απουσία μαρτυρίας ότι δημιουργήθηκε σύγχυση είναι ουσιώδες στοιχείο στη διαπίστωση της επιλήψιμης ομοιότητας, που νόμιμα λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο. Επισημαίνοντας την έλλειψη τέτοιας μαρτυρίας, η πρωτόδικη απόφαση αντιμετώπισε το θέμα στο ορθό του πλαισίου. Η θέση αυτή ισχυροποιείται από την απόφαση *Ball*, ανωτέρω. 25 30

".....the question whether one mark is likely to cause confusion with another, is a matter upon which the judge must make up his mind and which, he and he alone, must decide. He cannot abdicate the decision in that matter to witnesses before him. On the other hand, it is equally true 35

that he must be guided in all these matters by the evidence before him and where the evidence is that there has been no confusion that is a material matter which the judge must take into account."

- 5 Παρόλο που η απλή απομίμηση του συστήματος διαφημίσεως μιάς επιχείρησης δεν θεμελιώνει από μόνη της το αδίκημα του passing off, πρέπει να παρατηρήσουμε πως εδώ δεν γεννάται τέτοιο θέμα διότι η σύγκριση του διαφημιστικού υλικού που είχε τεθεί στη διάθεση του δικαστηρίου δεν οδηγεί σε ένα τέτοιο συμπέρασμα.

Η ΑΞΙΩΣΗ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

- Σύμφωνα με το άρθρο 31 κάθε συνεταιρικός οφείλει να λογοδοτήσει για οποιοδήποτε προσωπικό κέρδος έχει αποκομίσει χωρίς τη συγκατάθεση των άλλων εταίρων από οποιαδήποτε δόσοληψία που αφορά την εταιρεία ή από τη χρήση της εταιρικής περιουσίας ή του εταιρικού ονόματος. Το άρθρ. 32 τού επιβάλλει πρόσθετη υποχρέωση να μην ανταγωνίζεται την εταιρεία στην οποία συμμετέχει διεξάγοντας την ίδια μ' αυτή ή παρόμοια επιχείρηση, αν δε το πράξει καταβάλλει τα κέρδη που δυνατό να πραγματοποιήσει στην εταιρεία. Να επισημάνουμε εδώ ότι οι ευθύνες κι οι υποχρεώσεις που δημιουργούν τα δύο αυτά άρθρα είναι απέναντι στον συνεταιρισμό και όχι σε οποιοδήποτε συνεταιρικό προσωπικά. Το νομικό πλαίσιο στο οποίο θεμελιώνεται η απαίτηση συμπληρώθηκε με την παραπομπή στην υπόθεση *Moss v. Elphick* [1910] 79 L.J.K.B. 631, που η εταιρεία ήταν απεριόριστης διάρκειας και μπορούσε να διαλυθεί ύστερα από αμοιβαία διευθέτηση μόνο (mutual arrangement only). Η απόφαση του δικαστηρίου ήταν πώς μόνο με τέτοια διευθέτηση μπορούσε να επέλθει διάλυση της εταιρείας.

- Για τους λόγους που εξηγούμε αμέσως μετά ούτε η αξίωση του εφεσείοντα για λήψη λογαριασμών μπορεί να ευσταθήσει. Η θεραπεία αυτή εγκαινιάστηκε και αναπτύχθηκε από τα δικαστήρια της επιείκειας (Equity) για την πληρέστερη απονομή της δικαιοσύνης. Snell's Principles of

Equity 27η έκδοση, σελ. 570. Αναντίρρητα η συμπεριφορά του εφeseιλοντα, όπως την έχουμε ήδη περιγράψει, αντέκειτο σε κάθε ιδέα καλής πίστης, που αποτελεί το θεμέλιο της υπόστασης ενός συνεταιρισμού. *Cheney v. Floyd* [1970] 1 All E.R. 446 και *Thompson's Trustee v. Heaton* [1974] 1 All E.R. 1239. Επομένως δεν νομιμοποιείται να ζητήσει τέτοια 5
θεραπεία, που εν πάση περιπτώσει δεν χορηγείται συνήθως εκτός αν συνοδευθεί από αξίωση για διάλυση. *Halsbury's Laws of England*, 3η έκδοση, παραγ. 1648, σελ. 549. Αλλά το σπουδαιότερο είναι ότι τα άρθρα που επικα- 10
λέστηκε ο εφeseιών αφορούν, όπως προαναφέρθηκε, σε λογοδοσία συνταίρου προς την εταιρεία και όχι σε συνεταίρο υπό την προσωπική του ιδιότητα.

Η ηθελημένη εξαφάνιση του εφeseιλοντα για τόση μεγάλη περίοδο σε συνδυασμό με την απόσυρση του συνόλου 15
των καταθέσεων του συνεταιρισμού αποτελούν πράξεις ασυμβίβαστες με τη συνέχιση του συνεταιρισμού από τότε που εγκατέλειψε την εργασία του το Φεβρουάριο του 1985. Σε αυτή την άποψη παρέχει έντονη υποστήριξη το παρακάτω απόσπασμα από τον *Lindley on Partnership* 14η έκ- 20
δοση, σελ. 618, 619 που στηρίζεται ανάμεσα σ' άλλες, και στην υπόθεση *Bothe v. Amos* (1976) Fam. 46:

"It goes without saying that partners may, by agreement, dissolve the partnership they have set up at any time, but in the absence of express provision in the 25
partnership agreement empowering a majority - or some other group - of partners to do so, such an agreement can only arise out of the unanimous action of the partners. Where there is an express agreement to dissolve entered 30
into by all the partners, no problem arises (except, perhaps, as to the construction and effect of the agreement). But questions may arise whether such an agreement and consequential dissolution can be spelt out of such circumstances as: (1)..... or 35
(2)..... or (3) the conduct of the partners in acting in a way which is inconsistent with the continuance of the partnership."

5 Η υπόθεση *Bothe*, ανωτέρω, αφορούσε, όπως εδώ, συνεταιρισμό μεταξύ συζύγων. Η σύζυγος διέπραξε μοιχεία και εγκατέλειψε το σύζυγο και την κοινή επιχείρηση. Παραθέτουμε από τη σύνοψη της απόφασης το σύντομο απόσπασμα που ενδιαφέρει:

10 "Held, dismissing the appeal, (1) that the wife's claim to a share in the assets and goodwill of the business was based on the preexisting agreement between herself and the husband that the business would be run as a joint business, both parties being active partners, and since, by her conduct in August 1971, she had voluntarily renounced the partnership her share in the goodwill and assets of the business had to be assessed as at that date and the registrar had correctly so held."

15 Η έφεση δεν μπορεί να επιτύχει για τους λόγους που έχουμε εκθέσει. Απορρίπτεται με έξοδα σε βάρος του εφεσίοντα.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.